

TASCA 4.- EL MEDI GEOGRÀFIC I L'ACTIVITAT HUMANA

1.- L'ADAPTACIÓ DE L'ESPÈCIE HUMANA A LA DIVERSITAT GEOGRÀFICA

L'espècie humana ha anat evolucionant de manera diversa per tal d'adaptar-se al medi ambient. Aconseguir aliment, protegir-se del fred o la calor, defensar-se, superar les malalties, comunicar-se entre si i reproduir-se depenen en gran mesura de les condicions naturals.

El *Homo sapiens* només és una baula més en la cadena de la vida. Però, a diferència de la resta d'animals, ha adquirit la capacitat d'actuar sobre el medi ambient per transformar-lo i adaptar-lo a les seves necessitats. Des del descobriment del foc fins la creació del llenguatge abstracte, creant eines i armes per caçar, viatjant a través de la terra per rius i mars i construint cases, pobles i ciutats, els homes i dones han creat noves condicions de vida que no depenen directament de la naturalesa.

2.- ELS DIFERENTS TIPUS DE SOCIETATS

Les respostes del ser humà a les condicions ambientals són diferents. Depenen en primer lloc del mateix medi ambient: la temperatura, el relleu, la manca o excés d'aigua, els materials de l'entorn per a fabricar objectes i eines...

La **cultura material** són tots aquells objectes, utensilis, eines, etc. que fabriquen les persones: des de la destal de pedra fins l'ordinador, la vestimenta, la vivenda, els mitjans de transport, etc., formen part de la cultura material.

L'espècie humana sempre ha viscut en societat, com a forma més eficaç d'actuar sobre el medi ambient. La manera com s'exerceix el poder, la distribució de la riquesa, com es distribueixen les feines entre sexes, etc, forma part de l'**organització social**.

Per a poder comunicar-se entre sí i transmetre els seus coneixements a les generacions joves, els humans han desenvolupat el **llenguatge**. En el món es calcula que hi ha unes 7.000 llengües diferents.

Però els homes i dones, no només s'han adaptat al món, sinó que han intentat comprendre i explicar tot el que ocorre al seu entorn i d'aquesta manera poder transformar-lo. Les primitives religions, els costums, els rituals de naixement, aparellament i mort, les festes i

commemoracions i els records dels avantpassats formen part del que es coneix com a **cultura en general**.

3.- ELS GRANS ESPAIS GEOGRÀFICS

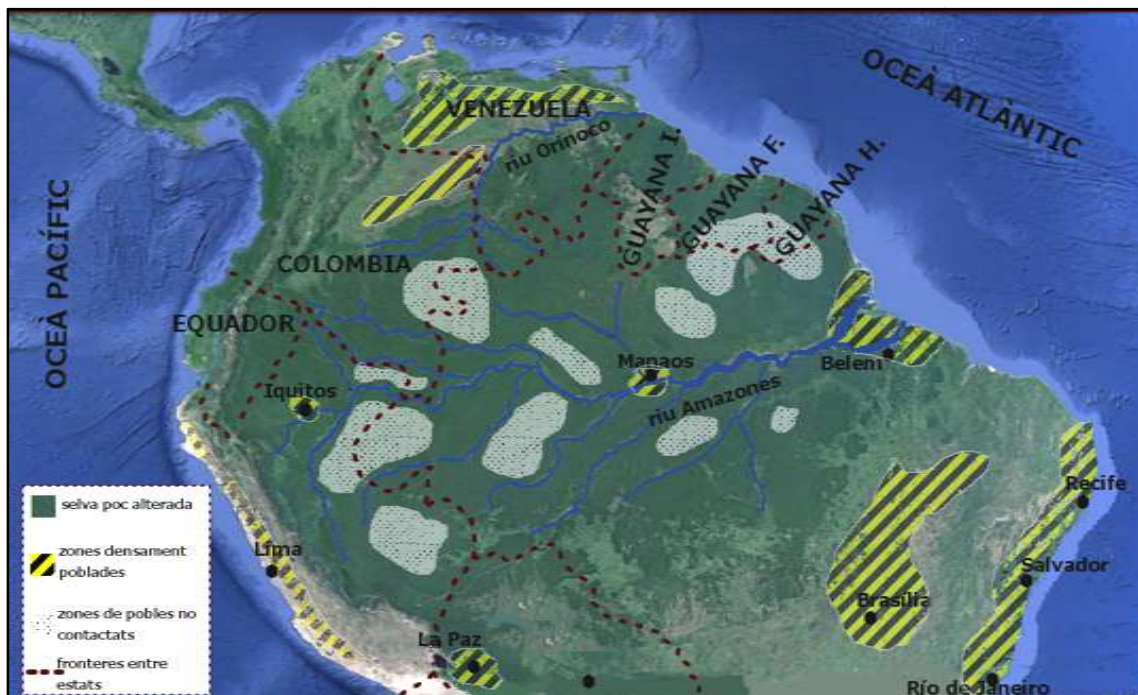
La gran majoria de població es concentra a les latituds mitjanes, ja que és on les condicions climàtiques fan més fàcil la vida. El desenvolupament de la producció agrícola a gran escala, la indústria i el comerç necessiten unes condicions adequades. La majoria de grans ciutats es localitzen a les zones temperades del planeta.

Hi ha gent però que viu en espais geogràfics difícils per a l'activitat humana. Són pobles que la nostra societat anomena equivocadament primitius perquè gairebé no han evolucionat des de la prehistòria. Tot i així, han estat capaços de crear grans cultures molt lligades al seu medi ambient. Estudiarem tres exemples d'adaptació a medis ambients hostils: els indígenes de l'Amazones, els tuareg del desert del Sàhara i els inuit del cercle polar Àrtic.

4.- LA VIDA A LA SELVA AMAZÒNICA

4.1.- EL MEDI GEOGRÀFIC

La selva amazònica es localitza al continent sud-americà. Amb una extensió d'uns 7.000.000 de km², és la selva més extensa del món. Forma la conca fluvial dels rius Amazones i Orinoco amb els seus afluents, i abasta nou estats: Brasil, Bolívia, Perú, Equador, Colòmbia, Veneçuela, Guayana anglesa, Guayana francesa i Guayana holandesa.

El clima és classificat com a equatorial. La temperatura mitjana es situa entorn als 27°C i varia menys de 3°C d'estiu a hivern. Les precipitacions oscil·len entre els 1.500 i els 3.000 litres anuals. Plou més de 130 dies l'any.

Es considera que la selva amazònica és la reserva biològica més rica del món, amb milers d'espècies d'insectes, plantes, aus i mamífers. Moltes d'elles encara no són conegudes per la ciència. La selva del Amazones s'encarrega de regular el clima i els seus arbres converteixen el diòxid de carboni en oxigen.

Segons l'informe de la World Wild Foundation (WWF), encara es conserva el 83% del bosc primari de la selva amazònica, però està molt amenaçada. Des del començament del segle XXI s'ha perdut selva al ritme de 30.000 km² anuals i de continuar aquest ritme, la meitat desapareixerà el 2050.

El major problema de la selva amazònica és la desforestació seguit de la invasió de cultius de soja i de les explotacions de carn de vaca, mitjançant crema i tala del bosc, per crear granges.

4.2.- LA POBLACIÓ

L'origen del poblament de l'Amazones no es coneix. Sembla que fa uns 11.000 any, ja estava habitat per gentes que vivien més o menys com ara. A l'arribada dels colonitzadors europeus al segle XVI es calcula que hi podria haver uns 2,000.000 d'habitants a la selva amazònica. Molts indis varen ser exterminats o reduïts a

l'esclavitud. Les malalties es contagiaven ràpidament. Actualment, es suposa que a la selva amazònica hi viuen unes 200.000 persones.

Els pobles que viuen a la vora dels rius o a la costa han patit la influència de la civilització occidental i han perdut la seva cultura i formes de vida tradicionals. En canvi, a l'interior s'hi troben pobles seminòmades, organitzats en tribus, amb molt poc contacte amb el món exterior.

4.3.- L'ACTIVITAT HUMANA A L'AMAZÒNIA

L'alimentació dels pobles de l'interior es basa en la caça, la pesca, la recol·lecció de fruits silvestres, l'agricultura i la ramaderia.

L'agricultura és molt rudimentària. Per preparar els camps de cultiu s'obren clarianes a la selva, tallant els arbres i cremant els arbusts i les herbes. Les cendres serveixen d'adob, i a continuació el sòl es remou en aixades i es caven els forats per plantar.

Els camps són productius durant tres o quatre anys, perquè els sòls

s'erosionen amb facilitat i en no haver-hi adobs, s'exhaureixen els nutrients de la terra. Per això, han de deixar les terres i s'han de traslladar amb les eines i l'escàs ramat, a un altre lloc proper, establir un nou poblament i tornar a començar el cicle de condicionament de la terra. Es tracta per tant de **pobles seminòmades**

Aquest tipus d'agricultura es coneix com a **agricultura itinerant per cremació**. A més de l'Amazònia, es practica actualment a moltes parts del món: a la conca del riu Congo a Àfrica i a zones d'Àsia i Oceania: illes Borneo, Nova Guinea, part d'Austràlia, etc.

El principal conreu és la mandioca. Les seves arrels contenen una elevada quantitat d'àcid prúsic, molt tòxic, i per això s'ha de sotmetre a un llarg procés fins a convertir-les en pa de mandioca.

La mandioca té poques proteïnes, per això la dieta es complementa amb la caça i la pesca. Utilitzen arcs i fletxes, arpons, sarbatanes i trampes. Els animals més caçats són els porcs senglars, simis, tapirs i rosegadors. També formen part de la seva dieta els fruits silvestres i la mel.

4.4.- LA CULTURA MATERIAL

Entre els materials que utilitzen hi ha la fusta per a fabricar arcs, seients i caixons per a la casa i l'argila per a fer les vaixelles, a mà, ja que desconeixen el torn de ceramista. Les fulles de palmera els serveixen per a la teulada de les seves cabanyes i per a fer cistells. Amb el jonc fan fletxes, cordes pels arcs i les hamaques.

Les cases tenen parets de troncs i sòtil de palla o canyes. Sovint són cases comunitàries on hi viuen diverses famílies i a voltes una sola casa gran per a tota la tribu.

Els desplaçaments es fan en canoes per l'Amazones, l'Orinoco i els afluents.

4.5.- L'ORGANITZACIÓ SOCIAL

Els indígenes de l'Amazònia viuen en petits poblats de base familiar, d'una cinquantena de persones. Fan les feines en comú i comparteixen els fruits de la terra i de la cacera per igual. Són per tant **societats comunistes**.

La caça i la preparació dels camps de cultiu són a càrrec dels homes. La recollida de fruits i la preparació dels aliments és feina de les dones. A part d'aquesta activitat, hi ha molt poques diferències entre sexes.

El cap del poblal és la persona major. La seva autoritat prové de la seva major experiència. No hi ha divisions socials.

Per damunt del poblal hi ha els diferents grups ètnics. Normalment els joves s'aparellen entre els poblals de la mateixa ètnia.

La diversitat de llengües que parlen els pobles de l'Amazònia és molt gran, degut a l'escàs contacte que tenen entre ells. Les llengües més afins formen famílies lingüístiques, però hi ha un important nombre de llengües, amb molt pocs parlants, que no formen cap família lingüística.

4.6.- ELS POBLES NO CONTACTATS

El 2 d'octubre de 2007 es va descobrir un poble que no havia tengut mai contacte amb la civilització occidental, a la zona més remota de la selva amazònica.

Els indígenes, una comunitat d'una vintena de membres, varen ser vistos des de l'aire a la vora del riu Las Piedras, i tot seguit s'internaren a la selva.

Es calcula que actualment hi ha una quarantena de pobles a Amazònia que no han tingut mai contacte amb la civilització occidental.

TEXT: UN POBLE NO CONTACTAT: ELS AWÀ

Els *awà* són un dels pocs pobles indígenes nòmades de caçadors i recol·lectors que queden a la selva del Brasil. En l'actualitat els *awà* només són uns quants centenars que viuen en petits grups familiars d'unes vint o trenta persones cada un. Alguns d'aquests grups no han tingut mai contacte amb la civilització moderna.

"*Awà*" en el seu idioma significa "*gent*". Parlen una llengua de la família guaraní.

Els *awà* cacen, pesquen i recol·lecten els fruits secs i les fruites del bosc. Quan es traslladen porten amb ells les

brases enceses de les seves fogueres, amb les quals prenen el foc de nou en arribar al seu destí.

Es creu que el poble *awà* no va ser sempre nòmada. Fins fa poc més d'un segle eren un poble sedentari que cultivava cereals i hortalisses, però l'arribada massiva de colons a finals del segle XIX i principis del XX els va obligar a endinsar-se dins la selva per sobreviure. Molts d'ells, igual que altres tribus amazòniques, van ser massacrats o fets esclaus i obligats a treballar en les plantacions de l'home blanc.

Tal com explicava l'indígena To'o: "*Vivim a les profunditats de la selva i estem sent acorralats pels blancs. Sempre estem fugint. Sense la selva no som ningú i no tenim manera de sobreviure*".

A hores d'ara, aquests indígenes aïllats s'enfronten a l'aniquilació del seu poble, amenaçats cada vegada més pels "*madeiros*" (llenyaters industrials), colons i terratinents que envaeixen els seus territoris, construeixen carreteres, tallen els arbres i cacen els animals dels quals depèn la seva supervivència.

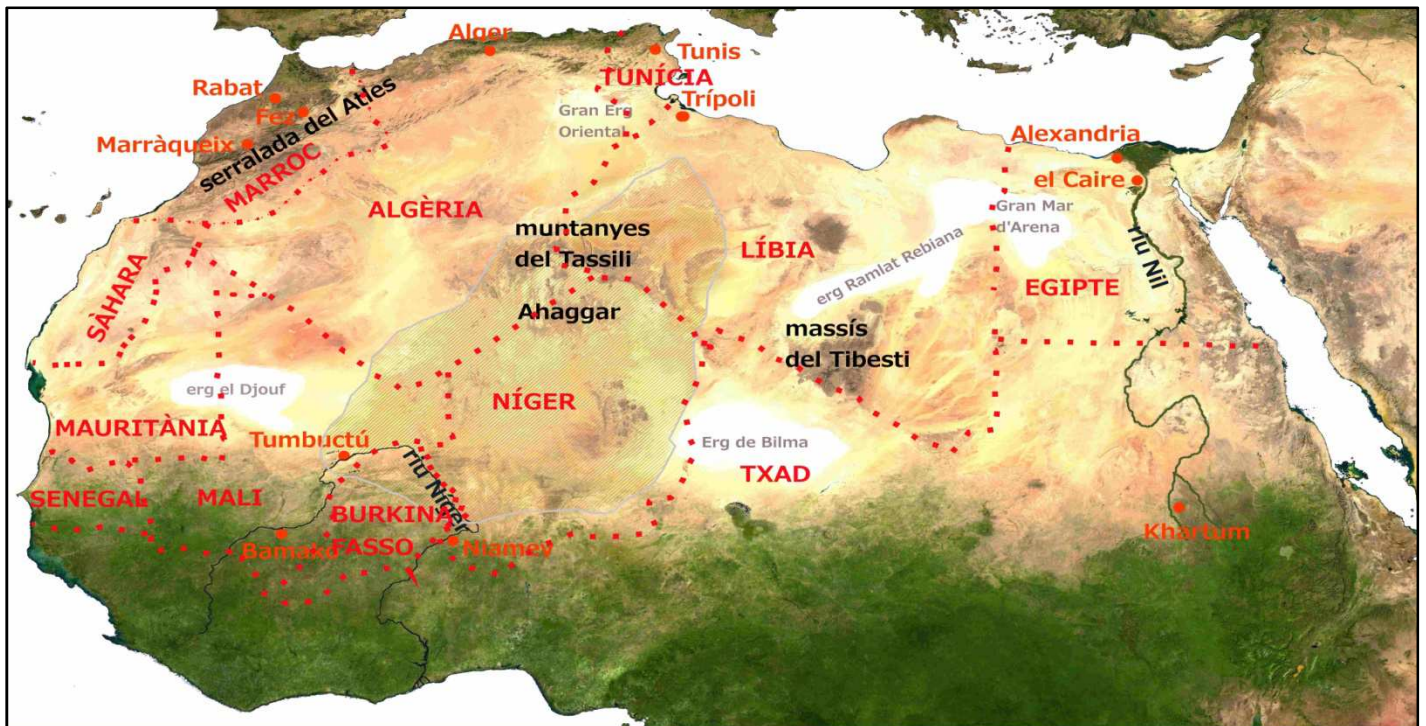
Per protegir els *awà*, el govern brasiler va decidir fa uns anys contactar amb ells i assentar-los en reserves. Això va tenir conseqüències molt desastroses i molts moriren de malalties per les quals els seus organismes no estaven preparats, com la malària i la grip. D'una comunitat *awà* de noranta-una persones en el moment del contacte, quatre anys després en quedaven tan sols vint-i-cinc.

En una altra zona del territori *awà*, coneguda com la selva *Araribóia*, grups de llenyaters armats han destruït recentment gran part de la selva. Els indígenes que vivien en aquella zona no han tornat a ser vistos des de fa mesos.

Els *awà* que queden avui són els últims supervivents de les terribles massacres, que han anat fugint, retirant-se a les zones més profundes de la seva selva. Però ja no

els queda on anar. La ONG *Survival International* ha llançat una campanya urgent per protegir-los

5.- LA VIDA AL DESERT: ELS TUAREG

5.1.- EL MEDI GEOGRÀFIC

Amb més de 8,000.000 de km², el Sàhara és el desert més gran de la Terra. La manca d'aigua, el vent, l'arena i les grans diferències de temperatura entre el dia i la nit han convertit el Sàhara en una terra on la vida és molt difícil.

Pintures rupestres al Tibesti (ca. 4.000 a C)

La gran planura del Sàhara no és uniforme. La part més inhòspita del desert són els *erg* o mars d'arena, com el Teneré, on la vida humana és gairebé impossible. Hi ha també alguns massissos muntanyosos com el Hoggar, Tibesti i el Adrar dels Ifora, on l'escassa vegetació es concentra en alguns oasis a les valls d'antics rius, i els pocs pous, i pantans que proporcionen aigua als homes i al ramat en determinades èpoques de l'any.

Es sap que el Sàhara no ha estat sempre un desert i que cap el 4.000 a C era una zona humida. Al massís de Tibesti, i a Hoggar hi ha pintures rupestres representant búfals, cérvols i girafes. També hi apareixen homes i dones practicant el pasturatge i fent rituals amb màscares.

5.2.- L'ACTIVITAT HUMANA AL DESERT DEL SÀHARA

Els tuareg són un dels pocs pobles que actualment viuen al desert. Es dediquen al pasturatge de guardes de cabres, ovelles i camell i són nòmades.

La població tuareg actual és difícil d'avaluar. S'estima que està integrada per més de tres milions d'individus, però molts d'ells han estat obligats a sedentaritzar-se

Abans, la seva activitat econòmica més important, a més del pasturatge, era el comerç de caravanes que travessaven el desert, entre l'interior i la costa d'Àfrica. Però l'establiment de fronteres al desert del Sàhara, a partir de mitjans segle XX va suposar fortes traves al nomadisme dels tuaregs i això ha provocat que molts hagin hagut d'emigrar a les zones urbanes o a l'estranger. Actualment, el país dels tuareg es troba dividit entre els estats de Mali, Níger, Algèria, Burkina Faso, Líbia i Mauritània.

5.3.- L'ORGANITZACIÓ SOCIAL TUAREG

Històricament, els tuareg no han format mai un estat, sinó que s'organitzen en tribus nòmades.

Els tuareg viuen en tendes, construïdes amb fustes i cobertes de pell de camell o de fulles de palmera. La unitat bàsica de la societat tuareg és la família nuclear monògama, però sovint diverses famílies formen el campament.

La dona té un paper fonamental en la conservació de l'ordre al campament i té una gran autoritat, ja que l'home sovint

és absent durant dies pasturant el ramat. Participa en totes les grans decisions que afecten el poblat i també té cura dels fills fins que tenen set anys. A partir d'aquesta edat, els nins ja aprenen a fer de pastors amb el seu pare.

El matrimoni es du a terme quan la dona té entre quinze i vint anys, mentre que l'home es sol casar damunt els trenta anys. Normalment no hi ha arranjaments matrimonials entre famílies, i els joves elegeixen lliurement la seva parella. Quan es produeix el matrimoni, cada família ha d'aportar la dot, en forma de caps de ramat, camells i cabres i alguns béns complementaris.

El casament és una de les festes més importants entre els tuareg, ja que és un motiu de retrobament de familiars i amics allunyats. La música i la festa hi són presents, i aleshores és quan es construeix la nova tenda

Si una dona és ofesa o maltractada per l'home té dret a divorciar-se i l'expulsa de la seva tenda. El divorci és lliure. Són freqüents els casos de ruptura i aleshores, la dona torna a la seva família originària. L'home ha de restituir la dot de la núvia.

Tenen una llengua, l'*amazigh* i una cultura i formes de vida pròpies, adaptades a les dures condicions del desert. La seva religió oficial és l'Islam, però també practiquen cultes relacionats amb la deessa Terra.

TEXT: MOUSSA, L'EMIGRANT TUAREG

Moussa va néixer vers el 1975 en un campament nòmada tuareg, enmig del desert, com tots els nins tuareg. El major de tretze germans, va passar la seva infància i joventut recorrent les arenes amb camells, cabres, vaques, ovelles i ases, cercant pastures, aigua i vegetació.

En una ocasió, a una periodista li va caure el llibre "*El Petit Príncep*", de *Antonie de Saint-Exupery*. Quan va anar per a tornar-li, la dona li va contar la història del llibre i el li va regalar. Moussa va quedar fascinat pels dibuixos i va decidir que volia aprendre a llegir.

El seu pare va fer tot el possible perquè pogués

anar a escola. El nin Moussa caminava cada dia vers 15 km d'escola a casa i tornada. Als vint-i-tres anys va anar a París a continuar els seus estudis i va estudiar a la universitat de Montpelier.

Més tard va tornar al desert i amb el seu germà Ibrahim va fundar una escola per a nins tuareg al poble de Taboyé, vora d'un riu. Actualment acull uns 200 nins nòmades tuareg en règim d'internat.

Va publicar dos llibres: *Una escola entre els tuareg* i *En el desert no hi ha embossos de tràfic*. on conta la seva experiència del contacte amb el món occidental.

Alguns extractes del llibre:

Als anys noranta hi va haver una gran sequera i moriren molts animals i moltes persones emmalaltiren. Jo tenia uns dotze anys. La meva mare va morir. Ella ho era tot per a mi, em contava històries i m'ensenyava a ser jo mateix.

Llavors vaig convèncer el meu pare que me deixas anar a l'escola. Cada dia caminava quinze quilòmetres. Una senyora me donava menjar pel camí, quan passava per davant casa seva. Vaig entendre que era la meva mare que m'estava ajudant.

Vaig aconseguir una beca per anar a estudiar a França. A la universitat, el que més enyor és la llet de camella i el foc de llenya, i caminar descalç sobre l'arena calenta. I les estrelles; allà miram el cel totes les nits i cada estrella és distinta de l'altra

Vosaltres teniu de tot, però no vos basta. Vos queixau. En el desert no hi ha embossos de tràfic, sabeu perquè? Perquè allà ningú vol passar davant a ningú.

Allà al desert, tot és senzill i profund a l'hora. Hi ha molt poques coses i totes tenen un gran valor. El simple fet d'estar junts, de parlar i de tocar-nos ens proporciona una gran alegria. Allà ningú somnia en arribar a ser, perquè cada un ja és.

Al desert cada dia hi ha una estona de felicitat intensa, és abans de la posta de sol, quan baixa la calor i el fred no ha arribat encara i els homes i animals tornen lentament al campament. Tot és ple d'olors i de colors, rosa blau, vermell, groc, verd... És un moment màgic. Entram tots a la tenda i preparam el te. Asseguts, en silenci, la calma ens envaeix a tots.

Em despert amb el sol. Allà hi ha les cabres del meu pare. Elles ens donen llet i carn, nosaltres les duim a pasturar on hi ha aigua i herba. Així ho feia el meu besavi, el meu avi i el meu pare, jo i els meus germans. No hi havia altra cosa en el món, i jo era molt feliç.

Als set anys ja te deixen allunyar-te del campament, perquè aprenguis les coses importants: a sentir les olors de l'aire, a escoltar, a mirar lluny, a orientar-te pel sol i les estrelles. Si et perds, te deixes guiar pel camell; et durà on hi ha aigua.

Tuareg significa "abandonats", perquè som un poble nòmada del desert. Ens diuen els homes blaus pel color del turbant que ens protegeix de l'arena del desert. El colorant el feim amb una planta que es diu índic. El blau, pels tuareg és el color del món, del cel. El sòtil de la casa també és pintat de blau.

Quan vaig arribar a França, Vaig veure córrer gent a l'aeroport. Me'n vaig dur un ensurt, després vaig veure que corrien per agafar les maletes. En el desert només correm si ve una tempesta d'arena. Vosaltres teniu el rellotge. Nosaltres tenim el temps.

Després, a l'hotel, vaig veure per primera vegada en la meva vida una aixeta, vaig veure córrer l'aigua i vaig tenir ganes de plorar. Tanta d'aigua tudada! Tots els dies de la nostra vida aconseguir aigua és per a nosaltres una prioritat

La meva família són nòmades. Quan vaig a visitar-los, no sé exactament on són. Estic dies per trobar-los.

6.- LA VIDA A LES ZONES ÀRTIQUES. ELS INUIT

Els inuit són un grup humà que habita al cercle polar Àrtic, al nord del Canadà, Alaska, Grenlàndia i l'extrem est de Sibèria.

Els inuit, són coneguts incorrectament com a "esquimals" que significa "que menja carn crua" i és com els designaren els europeus, pel seu costum de menjar sovint carn i peix cru. Inuit, en el seu llenguatge, significa "persona", "poble".

Es calcula que actualment els inuit són unes 100.000 persones. Els inuit són originaris d'Àsia; es creu que van emigrar des de Sibèria fins Nord-amèrica a través de l'estret de Bering vers el segle XI, quan el gel permanent cobria aquesta zona.

6.1.- EL MEDI GEOGRÀFIC

El cercle polar és una de les regions més fredes de la Terra. Durant l'hivern, les temperatures poden arribar als 50 graus sota zero i a l'estiu quasi mai superen els +10°C. Les precipitacions són molt escasses i la neu hi és permanent pràcticament per tota l'àrea.

El tipus de vegetació és coneix com a tundra, que significa "planura sense arbres". A les zones del sud àrtic, les herbes i la molsa formen una capa contínua que es va reduint progressivament fins a desaparèixer a les zones més al nord, donant lloc a un autèntic desert de gel.

6.2.- L'ACTIVITAT HUMANA AL CERCLE POLAR.

La vida en aquest indret del planeta és difícil, però malgrat el rigor del clima, la perillositat i la duresa de les condicions, els inuit han desenvolupat sistemes de supervivència molt eficaços.

L'agricultura no és possible a les zones polars, l'únic que poden fer per a sobreviure és caçar i pescar. Porten una vida nòmada, seguint les migracions dels animals que cacen, entre els quals es troben els caribús, óssos, balenes i foques.

De la caça, aprofiten totes les parts possibles: carn, greix, pell, ossos, intestins. Dels animals obtenen aliment, abrigar-se, construir habitatges, eines per caçar, greix per fer llum...

6.3.- LA CULTURA MATERIAL

El material més utilitzat per a la confecció dels vestits ha estat sempre el cuir de caribú; les dones fabriquen les peces de vestir amb agulles fetes d'ossos d'animals i amb brins de

tendons. La roba impermeable la fabriquen amb pell d'intestí de foca. L'anorak és la peça d'abric típica dels inuit que ha estat adoptada per la cultura occidental.

Normalment habiten en iglús i es desplacen en petits grups amb trineus estirats per cans o en caiacs per l'aigua. Porten els infants a l'esquena per a protegir-los del fred i del vent.

6.4.- L'ORGANITZACIÓ SOCIAL

Els inuit no pertanyen a cap estat i es desplacen lliurement entre fronteres. Són un poble molt solidari, acollidor i pacífic.

Viuen en petits grups familiars de caràcter patriarcal. Cada membre té assignada una tasca específica, amb una divisió del treball per sexes. Els homes són els encarregats de caçar, mentre les dones tenen cura de l'iglú i dels infants.

Les unions i divorcis són aprovats pels ancians de la comunitat, si bé ocasionalment es permet la poligàmia.

Parlen diferents dialectes provinents d'una sola llengua: el yupik. Tradicionalment no usen la moneda. La seva economia es basa en l'intercanvi

La religió inuit és de tipus animista. Rendeixen culte a la mare naturalesa. Creuen en la existència d'essers superiors als que no s'ha de rendir culte ni resar. Els objectes i els animals tenen ànima. El caçador ha de fer una ofrena a la naturalesa quan caça un animal. Les persones, quan moren, una part de la seva ànima passa a un nounat.

Actualment s'està produint un deteriorament de les seves formes de vida originàries degut al contacte amb la civilització. Els inuit tenen un perill molt gran. A sota del gel àrtic hi ha borses de petroli i gas natural que és cobejat pels estats rics, sobretot els Estats Units.

TEXT: ADÉU A LA LLENGUA EYAK

El 28 de gener del 2008 va morir, als vuitanta-nou anys, Marie Smith Jones, l'última parlant nadiua de la llengua eyak,

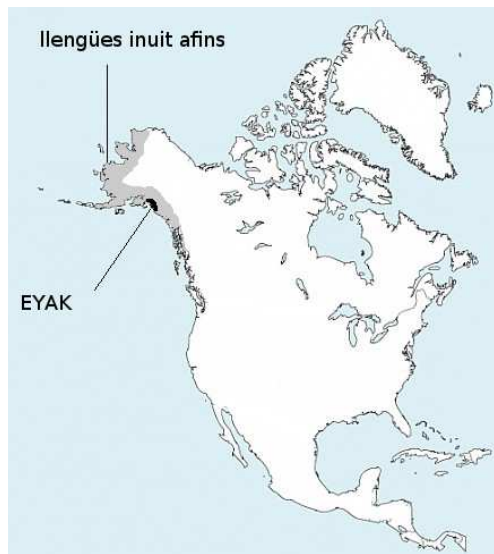
Marie havia nascut el 1918 i era originària d'una tribu índia del nord-oest d'Alaska, a prop de la desembocadura del riu Cooper i a les illes Aleutianes. Va ser una de les líders índies en la lluita contra la desforestació del seu territori per part de les grans empreses de fusta i en l'intent d'aconseguir el respecte dels blancs. Va tenir nou fills amb el seu marit, un pescador d'Oregon, però cap d'ells no va aprendre eyak, ja que a l'escola només s'ensenyava anglès.

Michael Krauss, lingüista i professor, va poder estudiar la llengua i fer un diccionari eyak, gràcies a les gravacions que va fer a Smith Jones, i conta que se sentia molt sola com a darrera parlant d'eyak.

L'eyak era una llengua de la família de les llengües inuit, que, com totes les llengües, s'havia anat creant al llarg de centenars d'anys i generacions i que ara desapareix. No serà l'última, en cas de continuar la tendència, de les llengües nadiues d'Alaska a extingir-se.

Es considera que al món actualment existeixen unes 7.000 llengües. Només al continent africà, se'n parlen unes 1.500. Però la majoria d'elles estan en greu perill d'extinció, ja que tenen molts pocs parlants i no s'ensenyen a l'escola. De continuar aquesta tendència, al llarg del segle XXI, desapareixeran un 90% de les llengües existents, en morir el seu darrer parlant.

Totes les llengües són importants, ja que les han anat creant els parlants formant al llarg de centenars o milers d'anys. Quan es perd una llengua, és una manera d'entendre el món.

ACTIVITATS

1.- Sobre el mapamundi, situar les cultures estudiades

